

STUDIECIRKEL - FÅGELKÄNNEDOM

1 april startar vi studiecirkel i ämnet "Fågelkännedom", tillsammans med Studiefrämjandet.

Du kan välja på antingen

- cirkel för nybörjare, vuxna
- cirkel för nybörjare, barn-förälder

I den sistnämnda cirkeln är det meningen att föräldrar tillsammans med sina barn skall medverka.

Cirkeln kommer att hållas på en nivå anpassat till ca 8-12 åringar.

CIRKELLEDARE: Staffan Müller

ANMÄLAN: Studiefrämjandet,
Ulla Dalman
tel: 12114

SISTA ANMÄLNINGSDAGEN: 1 april

Tänk på att Studiefrämjandet även i övrigt genomför många intressanta studiecirkel, som intresserar oss naturmänniskor. Kolla i Leksandsbladet!

25

LEKSANDS FÅGELKLUBB

ARKIVEX.
793 00 LEKSAND

Leksands Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD Nr 1 1981

TORDMULAR - HARZÖSKÄRGÅRDENS
KARAKTÄRSFÅGLAR

foto: Rolf Wohlin

FISKAREN BENGT BLOM
PÅ HARZÖ
Foto: Rolf Wohlin

Detta nummer av informationsbladet tillägnas delvis dem som får den stora lyckan att följa med till Sörmlands skärgård i mitten av maj.

Omslagsbilden - Tordmular - vittnar om vad vi bl.a. kommer att få se där nere.

Resan blev fullbokad på någon dag och därefter har ett tjugotal efteranmälningar gjorts.

Och undra på att intresset för denna resa blev stort. Vi åker till Harzö under den mest gynnsamma tiden på året, då fågellivet är som intensivast.

Vi kommer också att få en förstklassig och sakkunnig ledning under Rolf Wohlin, som lovat att vara med oss under vår vistelse i dessa intressanta farvatten.

Kapten på skutan blir fiskaren Bengt Blom, även han en av de mest sakkunniga om Harzöskärgården.

Nu får vi hoppas på att skärgården lämnas fri från oljespill under den vår som nalkas, så att vi utan törnen får njuta av en bit svensk natur, där den är som bäst.
VÄLKOMMEN MED TILL SÖRMLAND!

Staffan Müller

VEM ÅGER SÖRMLANDS SKÄRGÅRD?

Frågan är orimlig. Man äger inte Natur, däremot kan man förlora den.

Ändå har jag inte obefogat den känslan, att det är konjunkturen som äger inte bara Sörmlands skärgård, utan större delen av Sveriges natur.

Missbruket av begreppet *miljö* är centralt för denna utveckling. *Miljö* betyder *mitten*. I missbrukat skick innebär detta: människan i mitten, som alltings mått. Det fordras en väl utvecklad infantilitet för att ge sig ut i Naturen, stanna upp och tro att man själv står i mitten. Men missbruket av *miljö*-begreppet har medfört att Naturen uppdelas i olika *miljöer*, något som också underlättar införandet av ägaranspråk på Naturen, gör den så att säga konjunkturvänligare. Det ligger bla i fritidsindustrins intresse att människor fås att göra sådana anspråk, eftersom de då lätt hamnar i ett konsumtionsförhållande till Naturen. En annan tjusig glosa är *rekreation* - något, som helst ska bedrivas i dessa *miljöer* enligt företagsekonomiskt godtagbara mönster. Inom detta mönster kan man hyra en äventyrsfri rekreation och ta sig fram i skärgårdarna med hjälp av klippkort. Snart har man också lyckats göra detta land och dess Natur till ett enda gigantiskt smörgäsbord. Snart? Ja, vissa delar återstår.. Sörmlands skärgård är fortfarande jungfrulig.

Men *rekreation* betyder faktiskt *ätterskapande*. Ätterskapande vad? Med lite fantasi kan man tänka sig att rekreation också kan vara att höja sin ickemateriella standard, att underlätta för genomströmningen av upplevelser fria från konsumtion, att vistas i *orörd* natur. En sådan tolkning av rekreatjonsbegreppet sammanfaller också bättre med naturvårdens intressen. Men den offentliga naturvården har låtit sig infiltreras av den konjunkturbetonade fritidsindustrin. En av de springande punkterna i denna infiltrering är Naturreservat. Naturreservat kan nämligen betyda två diametralt motsatta saker, nämligen dels ett område reserverat med tanke på naturens egenvärde, dels ett område avsett att göras

tillgängligare för det rörliga fri-luftslivet, vilket i en jungfrulig skärgård är detsamma som att göra det till förslitningsområde. Visst måste vi acceptera förslitningsområden även inom Sörmlands skärgård, framför allt därför att vi redan har några väl inarbetade sådana. MEN vi måste också sätta en gräns för leder, gångramper, informations-skyltar, sopmajor, toaletter och fasta grillanordningar - eftersom dessa möbleringar i Naturen uppmuntar en viss typ av rekreation och lätt ger vissa grupper företräde.

Sörmlands skärgård har de senaste åren legat i stöpsleven. Man anar att "jungfrulighet" för en majoritet planerare är något skrämmande: "Den måste utnyttjas bättre!" Följdaktligen har länets skärgårdsnatur stötts och blötts som Riksrekreatjonsområde likaväl som "Område-lämpligt för-miljöförstörandeindustri", stötts och blötts i "Kust- och skärgårdsutredning", i "Förslag till Naturvårdsplan", i "Markdispositionsplan", i "Naturreservatbildningar med tillhörande skötselplanförslag". Redan detta numerär gör en misstänksam. Innehållet i den mängd handlingar, som utgått därifrån, stärker en i ens misstankar.

Vem äger Sörmlands skärgård? Kanske ägs den av själva mekaniken i utredningarna? Kanske går den förlorad i det laga efter läglighet, den slentrian som utmärker naturreservatsbildningen med deras skötselplaner? Kanske förskingras den i allt detta intetsägande som tuggas och omtuggas kring smörgäsbordet? Kanske kan den räddas av en utplanande ekonomi?

Medan jag ännu orkar bita ifrån mig, ropar jag - en ortstrogen - till er från Sörmlands skärgård:

Helheten är Större Än Summan
Av Delarna
Men Det Som Gäller För Delarna
Gäller Också För Helheten.
Helheten Heter Sörmlands Skärgård.

Rolf

NYTT
FRÅN
LIMSJÖN

Äntligen kommer vi igång med restaureringen av Limsjön. Under våren kommer några små ytor av den igenväxta sjöytan att restaureras.

Mörka moln har dock tornat upp sig och ett synnerligen negativt beslut har fattats i riksvägsfrågan.

Vi måste dock arbeta vidare med de planer vi satt upp.

Här följer en redogörelse av dagsläget i Limsjöfrågan.

RIKSVÄG 70

Fågelklubben lämnade för ett år sedan ett förslag till vägverket, som innebar att riksvägens dragning förbi Limsjön skulle göras så nära järnvägen som möjligt. Detta för att skona Limsjön.

Vi ritade ytterligare ett förslag där vägen tangerade sjöns sydvästparti. Detta vägalternativ prövades av konsultfirman VIAK som utformade det s.k. B-alternativet med avfart till Noret vid Siljafrakt. Vägverket godkände också denna vägsträckning. Fördelen med B-alternativet vore förutom de rent ekonomiska (ca 2 milj. kronor billigare än alt. A) och för Limsjön gynnsamma också en bättre trafik- och miljölösning på centrumproblemen.

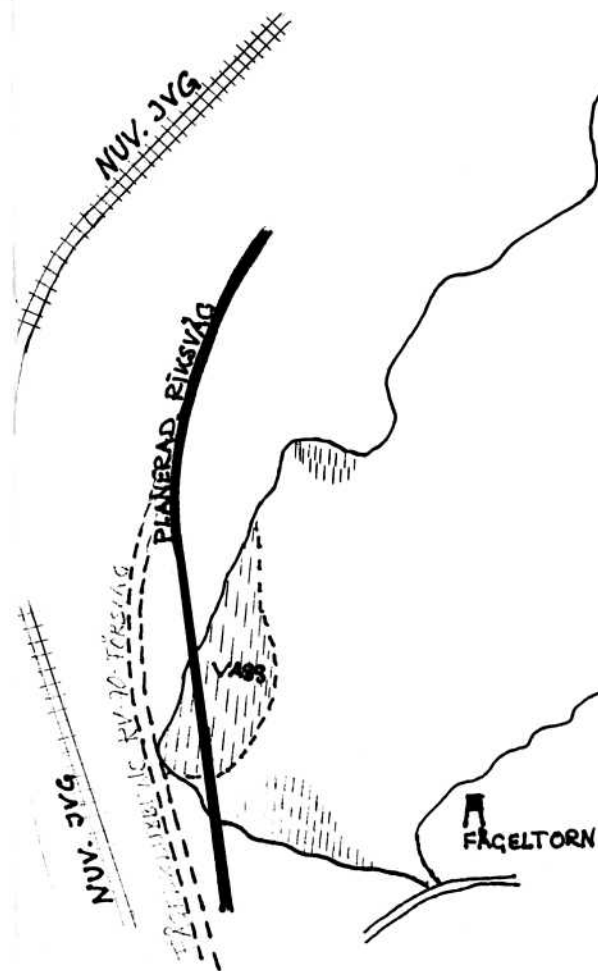
Bland de politiker ur samtliga läger som tillfrågats om de olika alternativen, rådde också ett totalt vankelmod. B-alternativet var, enligt de flesta, dock att föredra.

A-alternativet, vilket innebär att man bygger en med järnvägen planfri korsning, kräver utrymme och går ca 100 meter ut i sjön. Denna avfart går också oroväckande nära bostadshusen på Hantverkargatan och Hagagatan. Dessutom försvinner den enda lekplatsen i Noret.

Inför beslutet i fullmäktige enades politikerna om alternativ A under förevändning att kommunen annars skulle gå miste om vägen.

A-alternativet inrymmer i nuvarande stadsplan medan B-alternativet måste prövas med risk för försening. Att kommunen därför skulle gå miste om vägen om man röstat på "B" är dock ett helt felaktigt påstående.

Nu är det som det är. Kommunen har beslutat att vägen skall gå i Limsjön och vi skall begåvas med en omotiverad avfart, som kommer att påverka centrumbilden högst betydligt. För fågelklubbens del måste nu jobbet inriktas på att se till att ingreppet i sjön göres så smärtfritt som möjligt samt att förlorade värden återskapas på "rätt sida" om riksvägen.

SJÖRESTAURERINGEN

På samma fullmäktigeafton, då vägfrågan debatterades, beslöts att fågelklubben skulle stöttas med 25.000 kronor. Dessa pengar skall användas för restaureringsarbeten i sjön.

Fågelklubben kommer att avsätta 7.500 kronor av egna medel för en restaurering av en provyta i sjön samt för tillskapandet av en vadarstrand vid fågeltornet.

Dessa totalt 32.500 kronor kommer att betala en grävmaskin samt 2 dumpers under 6-7 dagar i mars 1981.

Då skall 4 provytor om vardera ca 50 x 50 meter samt vadarstranden schaktas i ordning.

Provytorna kommer att utvärderas med hjälp av limnolog Olle Bergfors, som ställer upp för fågelklubben. Under året kommer vi också att kunna se vilken nytta dessa öppna vatten kommer att ge fågellivet i sjön.

Om försöket utfaller väl, kommer Limsjön att etappvis saneras. Troligen kommer dessa schaktarbeten, i förening med en uppdämning vid Norsbro, att definitivt rädda Limsjön. Utan åtgärder i sjön vore sjöns öde beseglade inom en snar framtid.

När kvaliteten på sjön ökar, kommer med all säkerhet också intresset för att skydda sjön att öka.

STAFFAN MÜLLER

BIDRAG TILL ÖRNUFODRINGEN

Kungliga Vetenskapsakademien har anslagit 1000 kronor ur Verner von Heidenstams fond till Leksands fågelklubb.

Fondpengarna blir ett värdefullt bidrag till dem som arbetar med åteln och ställt upp med sina bilar hela vintern.

Leksands fågelklubb vill med detta tacka Kungl. Vetenskapsakademien och samtidigt uppmana alla medlemmar att stödja oss även till kommande vinter.

Staffan Müller

GRÖNBENA VÄLKÄND VADARE

FOTO: Gunnar Lind

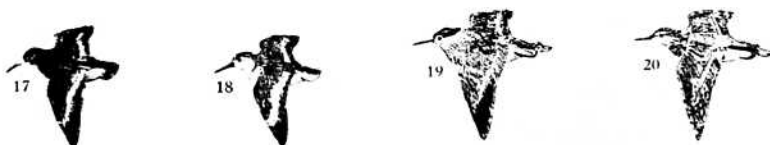
KÄNN IGEN VADARNA!

Snart är våren här!
Det kanske mest intressanta i Limsjöns fauna blir då den mängd vadare som i större eller mindre flockar rastar i sjön.

Här följer nu ett försök att ge vissa kännetecken, som kan vara till nytta vid artbestämningen av vadarna.

Flyktbilderna är hämtade från boken Svenska Djur, Fåglarna och är tecknade av Claes Ramél.

Förutom de speciella kännetecken i form av vingband, näbbform, flykt etc, vilka avslöjar vadarnas identitet, kan man också med ganska god precision ange speciella lokaler som är arttypiska. Sådana områden anges här nedan, men givetvis kan arterna också förekomma tillfälligt inom andra områden.

Flygande vadare. 1) Myrspov 2) rödspov 3) storspov 4) småspov 5) morkulla 6) dubbelbeckasin 7) enkelbeckasin 8) dvärgbeckasin 9) smalnäbbad simsnäppa 10) roskarl 11) myrsnäppa 12) kustsnäppa 13) kärrsnäppa 14) spovsnäppa 15) småsnäppa 16) mosnäppa 17) skärnsnäppa 18) sandlöpare 19) brushane 20) brushona.

1. Myrspov. Längd 38 cm, passerar i maj, dock sällan i inlandet. En röd spov som saknar vingteckningar.
2. Rödspov, 40 cm, häckar i sydsverige, ses sällsynt i Limsjön. Lysande vita vingteckningar.
3. Storspov, 56 cm, spelflykt som avslutas i glidflykt med välkänd drill. Trivs vid Limsjön.
4. Småspov, 40 cm, drillen "hackar" mer än storspovens.
5. Morkulla, 36 cm, kvällsfågel med klumpig kropp. Lätet ett "sisande" och "knorrande". Fuktig skogsmark.
6. Dubbelbeckasin, 29 cm, sällsynt sedd i Limsjön. Flyger "rakt" om den skräms upp.
7. Enkelbeckasin, 25 cm. Vanlig i Limsjön. Uppflog i zig-zag. Lätet ett Hackande rytmiskt "jickjackjickjack".
8. Dvärgbeckasin, 20 cm, häckar i norr.
9. Smalnäbbad simsnäppa, 16 cm. Ses mest simmande och sökande föda. I maj sällsynt i Limsjön.
10. Roskarl, 23 cm. Kustfågel.
11. Myrsnäppa, 16 cm. Norrlandsfågel sällsynt på sträck.
12. Kustsnäppa, 25 cm. Arktisk.
13. Kärrsnäppa, 18 cm. Svart buk (sommartid). Kraftig ganska lång näbb. Sporadiskt hos oss på sydsträck.
14. Spovsnäppa, 19 cm. Rostfärgad med "spovnäbb". Ej hos oss.
15. Småsnäppa, 14 cm. Sporadiskt vid främst Dragsängarna på höststräcket. Lik Mosnäppa. Tystlåten.
16. Mosnäppa, 14 cm. Sporadiskt vid Dragsängarna på höststräcket. Avger en fin drill i flykten.
17. Skärnsnäppa, 20 cm. Passerar knappast oss. Ger sig av sent på hösten.
18. Sandlöpare, 20 cm. Rastar vid Sydkusten.
19. Brushane, ♂ 30 cm - ♀ 23 cm. Vanlig i norra Limsjön i maj. Häckar här ibland. Karaktäristisk ryggteckning, "fjäll"-mönstrad.

Teckning: C. Ramel

Flygande vadare. 1) Drillsnäppa 2) grönbena 3) skogssnäppa 4) rödbena 5) svartsnäppa, gammal fågel 6) svartsnäppa, ungfågel 7) gluttsnäppa 8) större strandpipare 9) mindre strandpipare 10) svartbent strandpipare 11) fjällpipare 12) ljungpipare, gammal fågel 13) ljungpipare, ungfågel 14) kustpipare, gammal fågel 15) kustpipare, ungfågel 16) tofsvipa 17) skärfläcka 18) strandskata.

1. Drillsnäppa, 20 cm. Ses vanligen flyga snabbt strax ovanför vattenytan för att oroligt landa på en sten, ivrigt bugande i framåtlutad ställning. Vitt vingband.
2. Grönbena, 22 cm. Häckar i Limsjön där den kan ses sittande på en stolpe ihärdigt varnande med ett hamrande "juff-jiff-jiff"
3. Skogssnäppa, 23 cm. Mörk ryggtavla med ljus övergump. Rastar i Limsjön i maj. Ses annars mest vid skogstjärnar o.dyl.
4. Rödbena, 27 cm. En "mörk" vadare med röda ben. Rastar allmänt i Limsjön i maj. Har ett karaktäristiskt vitt band på vingens bakkant.
5. Svartsnäppa, 30 cm. Rastar allmänt i Limsjön i maj. Mörkare än rödbenan och saknar vingbandet.
7. Gluttsnäppa, 31 cm. Stor vadare med svagt uppåtböjd näbb. Typisk 3-tonig vissling "tju-tju-tju". Vanlig i Limsjön i maj.
8. Större strandpipare, 18 cm. Markant vitt vingband, annars lik mindre strandpipare. Häckar ej hoss oss, annars lite var stans i landet på gräsbevuxna stränder. Allmän på sträcket, främst vid Dragsängarna.
9. Mindre strandpipare, 16 cm. Saknar vingband. Häckar i södra Sverige samt längs ostkusten på grus- och sandstränder. Ibland i grustag. Mer högljudd än sin större släkting.
10. Svartbent strandpipare, 16 cm. Falsterbofågel.
11. Fjällpipare, 23 cm. Oskygg högfjällsfågel.
12. Ljungpipare, 27 cm. Vanlig i Limsjön i maj. Lätet en entonig vemodig vissling.
14. Kustpipare, 29 cm. Arktisk fågel som passerar våra kuster.
16. Tofsvipa, 30 cm. Mycket vanlig hos oss. Flyger i "kullerbyttor".
17. Skärfläcka, 43 cm. Karaktäristisk kustfågel.
18. Strandskata, 43 cm. Allmän vid våra kuster. Varnar ofta högljutt. Ibland vid Dragsängarna.

April

10
Fredag

Naturfotograf

ALF LINDERHEIM

presenterar en fantastisk bildsvit över
mellansvensk natur.

Programmet

NATURSTYCKEN

visas oss på Leksandshallens cafeteria

FREDAGEN DEN 10 APRIL KL. 19.00

Miss inte detta tillfälle att möta en av
våra främsta naturfotografer!

HÖKUGGLA
Foto: Alf Linderheim

MESTAG

Vårt land är begåvat med en familj bland tättingar som lätt kan beskådas året runt här i Mellansverige. Det handlar om de små kortnäbbade mesarna.

Vår lycka är att dessa trakter utgör en gränsszon för både sydliga arter som Entita, Blåmes och den nordliga arten Lappmes.

Av de i Sverige vanligen förekommande mesarna är det bara Lappmesen som inte hör hemma här. Den kan endast tillfälligtvis observeras i Leksand.

Mesarna är synnerligen aktiva året runt, inte minst under vinterhalvåret då de ofta kan ses klängande högt uppe i en tallkrona eller bland granarnas grenar.

Ofta slår sig flera olika mesarter ihop i stora flockar, ej sällan i sällskap med exempelvis Kungsfåglar.

Bland trädgårdens mesar är Talgoxen, Blåmes och titorna vanligast.

I barrskogen hörs ofta Tofsmesen dominera mesfloeken. Dess regelbundna tjatter känns snart igen.

I snårig terräng, exempelvis vid Limsjön och Dragsängarna, kan man ibland se små Stjärtmesfloekar, som med sitt karaktäristiska sirrande läte, uppträder lite mer försiktigt än sina släktingar. Den lilla ljusa kroppen med den oproportionerligt långa stjärten går ej att misstaga sig på.

Med lite tur kan man lura mestågen till sig. Genom att låta som en Sparvuggla, en enkel utdragen domherrelik vissling, kan man ibland få Korsnäbbar och mesar att ständigt varnande komma inom räckhåll.

TALGOXE

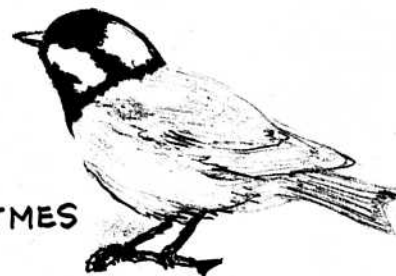
ENTITA

TOFSMES

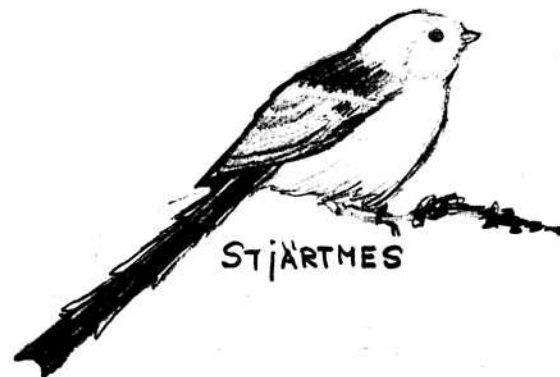
SVARTMES

LAPPMES

STJÄRTMES

TALLTITA

DUVHÖK

CONNY HANSSONS SIDA

TORNFALK
FOTO: Gunnar Lind

TORNFALKEN I LEKSAND 1980

Det blev lite klenk med inrapporteringen av tornfalk i kommunen under året. Dock har några häckningar konstaterats.

Clas Ohlssons, Insjön	1 par	3 flygga ungar
Lima, Limsjön	"	3 " "
Lissön, Byrviken	"	2 " "
Storön, Byrviken	"	okänt

Dessutom har en del enstaka observationer inkommit.

Åkmyran, Siljansnäs	1 ex	
Ljusbodarna	"	
Moskogen, Leksand	"	(flera gånger)
Fornby	"	(flera gånger, ev. Lissöfalken)
Ingersbodarna	2 ex	
Helgnäs	1 ex	(ev. par-hela säsongen)
Uvberget-Tasbäck	"	
Ejen	2 ex	(ev. lärkfalk)

GLÖM EJ ATT RAPPORTERA ÅRETS FYND TILL UNGDOMSLEDARNA ELLER
STAFFAN MÜLLER, GENAST EFTER EN OBS!

VÄLKOMNA NYA MEDLEMMAR!

Elsa Berglund
Dag Edlund
Gunilla Edlund
Helena Lindroth
Kerstin Sundén
Signe Östlund
Bengt Hultgren
Jonas Müller
Alberto de Castro
Åke Hansson
Agneta Hysing
Matti Hysing
Annelie Norberg
Mats Wintergren
Jobs Karl Larsson

* * * * *

GIÖM EJ MEDLEMSAVGIFTEN 1981

Vuxna: 30 kr ungdom och fam.medlem: 15 kr

Har Du fått ett Pg-inbetalningskort med detta nummer,
är risken stor att Du ännu ej löst medlemskap för 1981.
Skynda - Du behövs!

MAGNUS UGGLA

Sparvugglan, *Glaucidium passerinum*, står i en klass för sig bland ugglorna och kan ej ens för ett ögonblick förväxlas med någon annan. En gråbrun fågel, stor som en stare, som kommer farande mellan trädstammarna i snabb, hackspettliknande hoppflykt och slår till i en grantopp, där den visar en kubbig med kort, bred stjärt, som den svänger och viftar med, och ett runt huvud, med vilket den snurrar åt alla håll och plötsligt låter stanna, därvid vändande mot åskådaren ett bistert ansikte med svavelgula ögon och en fullkomligt genomborrande blick - så ungefär kan intrycket bli av en i skogen jagande sparvuggla.

På detta sätt beskriver Erik Rosenberg sparvugglan och jag ska nu ge mina intryck av kontakten med Sveriges minsta ugglor.

Vid årsmötet med Fågelklubben förärades Cilla en fin liten sparvuggla av Hans-Göran. Väl hemkomna utbröt en våldsamt aktivitet för att åstadkomma ett lämpligt nattläger åt vår nye familjemedlem. Till slut fanns en gummiatta från bilen med en utbredd tidning på och uppe på den en upp och nedvänd dricksback på plats. Några hallonvisitar monterades fast som sittpinnar och Magnus, som ugglan genast döptes till, fann sig snabbt tillrätta. Aftonvarden serverades och så småningom blev allt lugnt och stilla.

Frukosten (kött från affären) lindades omsorgsfullt in i fjäder och dun och serverades till en riktigt glupsk Magnus. Vartefter maten svaldes blev magen full och om man inte passade noga på, så fick man "visitkort" på axeln eller armen eller var nu Magnus råkade befinna sig.

Nu skulle den övriga familjen få prova att ha Magnus på handen. Alla hade vi märken efter de sylvassa klorna, för ena vingen var ju i dålig kondition och det gjorde väl att fågeln måste knipa extra hårt med klorna för att hålla balansen.

Cilla hämtade förstås sin Råtta, alla skulle ju få hälsa på Magnus. Det blev ett helt annat liv i de vaksamma gula ögonen när ugglan fick syn på råttan. Men försöken att få rykande färsk mat strandade på grund av råttans storlek. Hur mycket Magnus än gapade fick han inget bra tag över ryggen på råttan, som helt oberörd klev vidare.

En stor bur lånades och det blev flyttning ut på altanen, där vår ugglor såg ut att trivas riktigt bra. Cilla lyckades få tag på ett par små dansmössungar och då fick vi verkligen se hur en ugglor jagar och slår sitt byte.

Sorkår,
Jo jag tackar!

Oj! Oj! Oj!

Bäst att flytta
till ett säkrare
ställe.

Efter en stunds snurrande med huvudet fixerades blicken på den lilla musen och trots att ena vingen var dålig, slog ugglan ned på exakt rätt plats. Ett ynkligt litet pip och sedan hördes krasandet när nacken knäcktes. En liten blodfläck var allt som återstod av den nyss så pigga musen. Vi släppte in den andra musen också och den gick samma öde till mötes.

Mätt och belåten tog sig Magnus en längre tupplur och för mig var det dags att placera ut en rättfälla på lämpligt ställe för att få fatt på mera färsk mat.

Så småningom upptäckte talgoxarna att det fanns en fiende i den stora buren på vår altan. Det blev ett fasligt kvirrande och tjaxande ute i buskarna och jag tror att alla talgoxar på vår sida om älven kom för att reta stackars Magnus. Jag blev tvungen att gå ut och fösa bort de små plågoandarna, för Magnus blev till slut så irriterad på den högljudda uppvaktningen att han helt våldsamt gång på gång flög mot nätet.

Det verkade som vingen fungerade normalt igen, för de korta små flygförsök som Magnus tidigare gjort, avlöstes nu av riktiga turer runt, runt i buren. Små vilopausar på de kvistar vi satt in och en kort matrast på det förråd av kött, som lagrats i ett hörn, visade att konvalescenttiden inte skulle behöva bli så lång.

När jag varit och handlat, gick jag för att vittja rättburen. Och se - äntligen hade jag fått fångst. En riktigt fet fin mus skulle nu få bli kvällsmat åt Magnus. Döm om min förvåning, då jag kom ut på altanen och fann buren tom och ena burdörren på vid gavel! Där stod jag med färsk mat och så hade ugglan rymt!

Vi såg inte till Magnus mera och vi hoppas innerligt att han vilade upp sig så pass att han klarar sig bra ute i friheten igen.

Tack för en fin och intressant upplevelse, lilla Magnus!

Kirka

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★
ORNITOLOGISK RUNDRESA

På fredagkvällen den 23/1 -81 mötte ett 40-tal personer upp på Leksandshallens cafeteria.

Fågelklubben besöktes nämligen av GÖTE NYHLÉN från Avesta som skulle visa bilder från olika håll av världen.

Under mottot "Fågelskådandets glädje" fick vi följa med på en verklig jorden-runt resa.

Ressan började uppe på Island och Spetsbergen, där Nyhlén varit i flera omgångar och han kunde fängslande berätta om sina många upplevelser.

På vår färd söderut visades några fina bilder från Dalaskogarna och Gotland innan vi befann oss i Tanzania. Därifrån gick färden via Rhodesia och Uganda till Turkiet och Indien.

Att Göte Nyhlén var en väldig vittberest herre kom till synes då han också hade bilder med från både Klippiga Bergen och Galapagosöarna.

Bildmaterialet och Nyhléns lediga berättarkonst gjorde kvällen till en naturupplevelse utöver det vanliga, som vi kommer att minnas länge, länge.

Kirka

BIBLIOTEKET

Vi har fått och köpt några böcker och tidskrifter, vilka bör komma fågelklubbens alla medlemmar till del.

Med lite bearbetning kan vi säkert få byta till oss många av de fina lokala skrifter som ges ut av föreningar runt om i landet.

Regler för utlåning

Reglerna för vår interna utlåning är väldigt enkla:

1. All utlåning sker för en tid av 1 månad.
2. Lånematerial beställes per telefon eller hämtas hos Staffan Muller, tel 0247/134 95
Adress: Sturollasgattu 3, 793 00 LEKSAND (Nya Källberget)

L I T T E R A T U R L I S T A

<u>Författare</u>	<u>Titel</u>
1. Bollvik mfl	Vi och vår natur
2. Bologna	Fåglarnas värld
3. Bolund	Holkarnas fåglar
4. Bylin	Dalarnas Fåglar
5. Bylin mfl.(SOF)	Sveriges Fåglar (1978)
6. Cedhagen	Grod- o kräldjur i nordn
7. Edström mfl.	Djuren, västerna och vintern
8. Durango	Fåglarna i färg
9. Garms	Naturboken
10. Olsson	Amatörornitologi
11. Rosén mfl.	Vita friluftsboken
12. Skoog	Ekologi
13. Tinbergen	Nyfiken i naturen
14. Wiberg mfl	Det vildas spår
15. Fågelklubbens informationsblad	77: 1, 2, 3, 4 78: 1, 2, 3, 4 79: 1, 2, 3, 4 80: 1, 2, 3 81: 1
16. Fältbiologerna:	KNUFFA för kryptogamerna Småkryp i sötvatten Entomologi (insekter) Fältbiologi i teori och praktik
17. Svenska Jägarförbundet	Viltvård

DESSA KASSETTBAND KAN DU OCKSÅ HYRA
GENOM VÅRT FÖRENINGSBIBLIOTEK.

Fågelsång på kassettband

Lär dig känna igen fåglarna på deras läten. Köp SOF:s kassettband som är producerade i samarbete med Sten Wahlström. Med varje band följer ett instruktivt texthäfte (20 s.) författat av Stellan Hedgren. Hittills finns två kassetter utgivna:

Fåglar i vår närhet

60 av våra vanligaste fågelarter presenterade i den ordning man kan höra dem under våren.

Fågelsjön

53 fågelarter som du kan möta vid en svensk sjö.

HAR DU NÅGON TIDSKRIFT ELLER BOK SOM DU KAN
AVVARA, SKÄNK DEN DA TILL FÅGELKLUBBENS
BIBLIOTEK!

PILGRIMSFALKEN OCH HAVSÖRNNEN

I SVERIGE

Vi har varje år försökt att följa upp SNF's lovvärda faunaprojekt. Här följer en presentation av häckningsresultaten 1980 för två av de mest utsatta rovfågeln.

Siffrorna gör ej anspråk på att vara exakta, eftersom det förhoppningsvis fortfarande finns ett eller annat fågelpar som

fortfarande undgått upptäkt. De klena häckningsresultaten skrämmer dock och bristen på föryngringsframgång är ledsam. 80-talets naturvårdspolitik lär tyvärr inte lämna några marginaler för enstaka fågelarter, det har många sentida koncessionsnämndsbeslut klart visat.

HAVSÖRNNEN

<u>År</u>	<u>Kända par</u>	<u>Flygga ungar</u>
77	52	15
78	55	17
79	77	22
80	75	27

PILGRIMSFALKEN

<u>År</u>	<u>Kända par</u>	<u>Flygga ungar</u>
77	11	7
78	10	13
79	9	12
80	8	10

UNGDOMARNAS SIDOR

Kjell "Gurkan"
Bond

Sven "Småfiskarn"
Jakobsson

ISA "SOLQ"
KALL

Erik "Styiltöparen"
Östlund

BÄSTA FÖRÄLDRAR!

Ni kan med gott samvete och med lugn och tillförsikt lämna Era barn i händerna på våra duktiga och ansvarsmedvetna ungdomsledare.
(Bilderna ger dem ej rättvisa!)

1 X 2

FRÅGOR

1. Hur många fågelarter finns det i Sverige?
2. Hur många rum har fågelns hjärta?
3. Hur hög är fåglarnas normala kroppstemperatur?
4. Vad lever Orren huvudsakligen av?
5. Hur tung kan Tjädern bli?
6. Vilken av de tre Skogshönsen är minst?
7. Var bygger Spillkråkan helst sitt bo?
8. Vad lever Större Korsnäbb av?
9. Vilken är vår största Andfågel?
10. Vilket fågelssläkte lägger flest ägg?

SVAR	①	⊗	②	①	⊗	②
1.	350	500	650			
2.	2	3	4			
3.	36-38	39-43	42-45			
4.	Björkknoppar	Tallbarr	Kråkbär			
5.	4 kg	7 kg	5 kg			
6.	Tjäder	Järpe	Orre			
7.	Gran	Asp	Tall			
8.	Enbär	Granfrö	Tallfrö			
9.	Svan	Gräsand	Kricka			
10.	Hönsfåglar	Andfåglar	Trastfåglar			

SÄND IN DITT SVAR TILL CILLA HANSSON, TILLASVÄGEN 19, 793 00 LEKSAND.

SENAST DEN 1 JUNI -81.

Som 1:a pris utlottas en fågelbok.

LYCKA TILL!

Fredagen den 20 mars

UGGLEVAKA

Vi samlas vid Br. Livs kl. 19.00

Lördagen-söndagen den 11-12 april

ÖVERNATTNING VID EKSJÖN

Söndagen den 26 april

LIMSJÖN

Vi samlas vid tornet kl. 05.00

Söndagen den 10 maj

LIMSJÖN

Vi samlas vid tornet kl. 05.00

Lördagen den 23 maj

DRAGSÄNGARNA

Vi samlas vid Br. Livs kl. 18.00.
Medtag cykel!
Vi har tänkt att grilla korv framåt kvällen så ta även med det.

Tisdagen den 26 maj

LIMSJÖN

Vi samlas vid tornet kl. 20.00.

Torsdagen-fredagen den 11-12 juni

ÖVERNATTNING PÅ STORÖN

Vi samlas med cyklar vid Esso, Åkerö.
Ta med: sovsäck, liggunderlag och mat.

KOM IHÅG MATSÄCKEN VID ALLA UTFLYKTER!

Har ni några frågor eller förslag, ring någon av oss: Erik 10048

Sven 10776

Kjell 11508

Isa 12057

TALLTITA

Talltitan är den hos oss kanske vanligaste mesen. Den är lik entitan, vilken dock finns att finna främst i lövskog eller sly, medan talltitan återfinns nästan varsohelst där det finns skog.

Om man jämför de båda titornas kroppsbyggnad, ser man att talltitan verkar kompaktare och rundare.

Ett annat kännetecken för talltitan är den svagt skönjbara ljusa strimman på vingen vilken entitan saknar.

Nu på våren kan man ibland få höra talltitan sjunga en melodisk drill som skiljer sig från övriga meslåten.

I vinterns meståg hörs ofta ett svagt knackande som låter lite hackspettslikt, men mycket svagare. Det är med all säkerhet talltitan som letar efter frön, som den tidigare under året hamstrat och gömt i laven på trädstammarna.

Foto: TALLTITA
Per Lindberg

MEMBER!

INTRESSERAD AV KOWA - TUBKIKARE?

Innan du köper en på egen hand - tag kontakt med Bo Sollén tel 126 40 eller Alltzo, Borlänge tel 0243/120 44.

ORRSPEL 17 MAJ

Följ med till Kollsjön i Siljansnäs på Långfredagens morgon.

Vi skall titta på ett fint orrspel och lyssna till de nyss anlända vårfåglarna, rödhake, trastar o trana.....

KLÄ PÅ DIG VARMT -

OCH TA MED DIG STÖVLAR!

GLÖM EJ MATSÄCKEN!

V ä l k o m m e n !

En spelande orre, fotograferad
av Per Lindberg

EN FIN GÅVA TILL FÅGELKLUBBEN

John Franzén, en av våra färskaste medlemmar, har skänkt 5 st vackra tavlor till fågelklubben.

Avsikten är att dessa fina etsningar med naturmotiv skall tillställas ungdomarnas lotteri som vinster.

Därmed har John Franzén, som går på Hantverkets Folkhögskola, lämnat ett värdefullt bidrag till den reskassa som våra ungdomar fyller.

Vi tackar John Franzén och hoppas få se mer av honom i fortsättningen.

VÄLBESÖKT "EDVIN NILSSON"

Fågelklubben fick så äntligen hälsa Edvin Nilsson välkommen till Leksand. Inför en välbesatt aula berättade denne kraftfulle norrbottning om de problem som under senare tid hopat sig för växt- och djurlivet i fjällvärlden.

Edvin Nilssons afton handlade mest om att ge en beskrivning av "De 4 Stora" dvs björn, varg, järv och lo.

Ett fint urval av bilder visade att Edvin Nilsson verkligen är den mästertliga fotograf som skämt bort oss med många fina bilderböcker.

P O E S I

*Gun-Britt Qvicker i Siljansnäs, en av fågelklubbens medlemmar, har under året kommit ut med en diktsamling: "Det finns minnen som dröjer".
Ur den har vi hämtat ett par stämningsfyllda världikter. Var så goda!*

Vårvinter

Ett skimrande fäste vid bergen de blå,
blir bro över Siljan där någon kan gå.
Ett dallrande trollslag syns lysande stark
slå isen i bitar, ge grönska åt mark.

Så segerviss kommer hon år efter år,
den underbart sköna och väntande vår.
Hon vandrar från bergens mest isiga topp
att ge åt oss frysande dalfolk sitt hopp.

Ej skönare bygd kan skådas än den,
runt Siljan, när våren är kommen igen.
Snart åter kan jorden vi bruka med flit.
Du skönaste vår, du är välkommen hit.

Vårsonat

Vårens klockton klar och ren
börjar svagt och sakta.
Sorlar över rot och sten
det nyvakna att att akta.

Som ett dån från klockors malm
jublar snart dess sång.
Forsen brusar som en psalm,
allt vaknar på en gång.

Plötsligt allting stilla blir,
tystnar klockors dån.
Då är sommar grön och skir,
som flöjtton ovanfrån.

V Å R P R O G R A M - 1981

27/3	UGGLEVAKA	Samling vid Leksandshallen kl. 19.00.
Medtag matsäck o varma kläder.
Åter kl. 23.00.
Ledare: Staffan Müller
10/4	FILMAFTON	Alf Linderheim.
Leksandshallens cafeteria kl. 19.00
(Se separat annons)
17/4	ORRSPEL	Samling vid Leksandshallen kl. 04.00
eller Konsum, Siljansnäs kl. 04.15.

(Obs! Varma kläder och fika!)
(Se separat annons)
Ledare: Staffan Müller |
| 26/4 | ARBETSDAG | Limsjön kl. 08.00 - 12.00.
Medtag yxa, spade, kratta
(Se separat annons) |
| 9/5 | KANOTTUR | Israelssjön-Limån-Siljan
Kontakta Kjell Leander, tel 23101
Samling vid Fornbybanken kl. 06.00 |
| 10/5 | LIMSJÖMORGON | Samling kl. 05.00 vid tornet
Ledare: Eyvor o Rolf Troëng |
| 16-
17/5 | HARZÖ | Resa till Sörmlands skärgård.
Alla medresenärer får personligt
meddelande om tider etc.
Ledare: Rolf Wohlin |
| 24/5 | STORÖN | Samling vid Leksandshallen kl. 04.40
eller vid infarten till Storön
kl. 05.00
Ledare: Leo |
| 8/6 | LIMSJÖKVÄLL | Samling vid tornet kl. 19.00
Ledare: Eyvor o Rolf Troëng |

KOM IHÅG! Fika o stövlar!

